

Informatiepunt dwang in de zorg

[Home](#) [Wet & recht](#) [Wetten](#) [Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen \(Bopz\)](#)

Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (Bopz)

De Bopz beschermt de rechten van cliënten die te maken krijgen met dwang in de zorg.

In de Wet Bopz staat wat de rechten zijn van patiënten tijdens een onvrijwillige opname in een psychiatrische instelling. De minister van VWS is primair verantwoordelijk voor de Wet Bopz en het beleid rondom de wet.

Voor wie

De Wet Bopz geldt voor:

- gedwongen opnamen en behandelingen in de psychiatrie
- de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking
- de psychogeriatric (ouderenzorg voor mensen met dementie)

Gevaar afwenden

Een belangrijk uitgangspunt bij gedwongen opnamen is 'het afwenden van gevaar' voor de personen zelf, anderen of hun omgeving.

Alleen als dat gevaar niet op een andere manier is af te wenden dan door een opname, kan die persoon zonder zijn eigen toestemming worden opgenomen.

Buiten de instelling handhaven

Voor mensen met een verstandelijke handicap of psychogeriatric patiënten geldt een specifiek gevaarscriterium, namelijk of zij zich al dan niet buiten de inrichting kunnen handhaven.

Procedures

Een opname in het kader van de Bopz kan via verschillende procedures. U vindt een uitgebreide uitleg hierover in het onderdeel [Bopz-procedures](#) van de site.

Behandelplan of zorgplan

Als mensen gedwongen zijn opgenomen in een instelling, stelt de wet een behandelplan verplicht. In de zorg voor verstandelijk gehandicapten en psychogeriatric cliënten heet dit een zorgplan.

De betrokkene moet zelf instemmen met het behandel- of zorgplan. Kan hij dat niet, dan kan de partner, ouder of wettelijke vertegenwoordiger namens hem instemmen.

Dwangbehandeling

Ook in een instelling kan sprake zijn van gevaarlijke situaties, zoals mensen die zichzelf verwonden, agressief zijn tegen anderen of ernstige vernielingen aanrichten. Om dergelijke situaties te verminderen of af te wenden, kan een instelling bepaalde middelen of maatregelen, of dwangbehandeling toepassen. Daarvoor zijn strikte voorwaarden in de wet opgenomen.

Klachtrecht

Tegen het wilsonbekwaam verklaren, toepassen van dwangbehandeling of van middelen of maatregelen of het niet uitvoeren van een behandelplan, kan iemand die gedwongen is opgenomen een [klacht indienen](#) bij het bestuur van de instelling. Als de patiënt dat zelf niet kan, dan kan een naaste, de wettelijk vertegenwoordiger of een medebewoner dat doen.

Naast dit speciale klachtrecht op grond van de Wet Bopz, geldt voor iedereen ook de Klachtwet cliënten zorgsector.

Uitgebreide informatie over de wet vindt u in een aantal toegankelijk geschreven, beknopte brochures. Deze kunt u downloaden via de website van de [Rijksoverheid](#).

Inspectie

De [inspectie voor de gezondheidszorg](#) handhaaft de kwaliteit van zorg, onder meer door controles op de toepassing van dwang.

Bopz-aanmerking

Dwang op grond van de Bopz is alleen mogelijk in instellingen die daarvoor zijn aangewezen door het ministerie van VWS. Die instellingen hebben een Bopz-aanmerking. De instellingen die per door het ministerie zijn aangemerkt als Bopz-instelling, staan in een overzicht op de website van de [Rijksoverheid](#).

 [Deel op twitter](#)

 [Deel op facebook](#)

 [Deel op linkedin](#)